

Назив предмета: **ПРЕДУЗЕТНИШТВО**

Годишњи фонд часова: **60**

Разред: **четврти**

Циљеви предмета

- Развијање пословних и предузетничких знања, вештина и понашања;
- Развијање предузетничких вредности и способности да се препознају предузетничке могућности у локалној средини и делује у складу са тим;
- Развијање пословног и предузетничког начина мишљења;
- Развијање свести о сопственим знањима и способностима и даљој професионалној оријентацији;
- Оспособљавање за активно тражење посла (запошљавање и samozapoшљавање);
- Оспособљавање за израду једноставног плана пословања мале фирме;
- Мултидисциплинарни приступ и оријентација на праксу;
- Развијање основе за континуирано учење;
- Развијање одговорног односа према очувању природних ресурса и еколошке равнотеже.

ТЕМА	ЦИЉЕВИ	ИСХОДИ По завршетку теме ученик ће бити у стању да:	ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ ПО ТЕМАМА	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
Предузетништво и предузетник	<ul style="list-style-type: none">• Разумевање појма и значаја предузетништва;• Препознавање особности предузетника.	<ul style="list-style-type: none">• наведе одговарајуће примере предузетништва из локалног окружења;• наведе карактеристике предузетника;• објасни значај мотивационих фактора у предузетништву;• доведе у однос појмове иновативност, предузимљивост и предузетништво;• препозна различите начине отпочињања посла у локалној заједници.	<ul style="list-style-type: none">• Појам, развој и значај предузетништва;• Профил и карактеристике успешног предузетника;• Мотиви предузетника;• Технике и критеријуми за утврђивање предузетничких предиспозиција.	На уводном часу ученике упознати са циљевима и исходима наставе / учења, планом рада и начинима оцењивања/ обавезом ученика да у току наставе редовно формирају радну свеску Облици наставе: Предмет се реализује кроз: <ul style="list-style-type: none">• Вежбе са теоријом (60 часова) Подела одељења на групе Одељење се дели на 2 групе Место реализације наставе <ul style="list-style-type: none">• Вежбе се реализују у кабинету / учионици Методе рада: Избор метода и облика рада за сваку тему одређује наставник у зависности од наставних садржаја, способности и потреба ученика, материјалних и других услова. Користити вербалне методе (метода усменог излагања и дијалогска метода), методе демонстрације, извршење задатка, презентација израде радног задатка, текстуално-илустративне методе. Препоруке за реализацију наставе <ul style="list-style-type: none">• Предузетништво и предузетник: - Дати пример успешног предузетника и/или позвати на час госта – предузетника који би говорио ученицима о својим искуствима или посета успешном предузетнику;
Развијање и процена пословних идеја, маркетинг план	<ul style="list-style-type: none">• Развијање способности за уочавање, формулисање и процену; пословних идеја• Упознавање ученика са елементима маркетинг плана;• Развијање смисла за тимски рад.	<ul style="list-style-type: none">• примени креативне технике избора: селекције и вредновања пословних идеја;• препозна садржај и значај бизнис плана;• истражи међусобно деловање фактора који утичу на тржиште: цена, производ, место, промоција и личност;• прикупи и анализира информације о тржишту и развија индивидуалну маркетинг стратегију;• развије самопоуздање у спровођењу теренских испитивања;• самостално изради маркетинг плана у припреми бизнис плана;• презентује маркетинг план као део сопственог бизнис плана.	<ul style="list-style-type: none">• Трагање за пословним идејама;• Процена пословних могућности за нови пословни подухват;• swot анализа;• Структура бизнис плана и маркетинг плана као његовог дела;• Елементи маркетинг микса (5П) – (производ/услуга, цена, канали дистрибуције, промоција, личност);• Рад на терену-истраживање тржишта;• Презентација маркетинг плана за одабрану бизнис идеју.	
Управљање и организација, правни оквир за оснивање и	<ul style="list-style-type: none">• Упознавање ученика са суштином основних менаџмент функција и вештина;	<ul style="list-style-type: none">• наведе особине успешног менаџера;• објасни основе менаџмента услуга/производње;	<ul style="list-style-type: none">• Менаџмент функције (планирање, организовање, вођење и контрола);• Појам и врсте трошкова, цена коштања;	

<p>функционисање делатности</p>	<ul style="list-style-type: none"> Упознавање ученика са специфичностима управљања производњом/услугама и људским ресурсима; Упознавање ученика са значајем коришћења информационих технологија за савремено пословање; Давање основних упутстава где доћи до неопходних информација. 	<ul style="list-style-type: none"> објасни на једноставном примеру појам и врсте трошкова, цену коштања и инвестиције; израчуна праг рентабилности на једноставном примеру; објасни значај производног плана и изради производни план за сопствену бизнис идеју у најједноставнијем облику (самостално или уз помоћ наставника); увиђа значај планирања и одабира људских ресурса за потребе организације; користи гантограм; објасни значај информационих технологија за савремено пословање; схвати важност непрекидног иновирања производа или услуга; изабере најповољнију организациону и правну форму привредне активности; изради и презентује организациони план за сопствену бизнис идеју; самостално сачини или попуни основну пословну документацију. 	<ul style="list-style-type: none"> Инвестиције; Преломна тачка рентабилности; Менаџмент производње - управљање производним процесом/услугом; Управљање људским ресурсима; Управљање временом; Инжењеринг вредности; Информационе технологије у пословању; Правни аспект покретања бизниса. 	<ul style="list-style-type: none"> Приликом навођења карактеристика предузетника осврнути се на предузетнике који се баве туризмом – туристичком супраструктуром; Користити олују идеја и вођене дискусије да се ученицима помогне у креативном смишљању бизнис идеја и одабору најповољније. Пожељно је организовати посету малим предузећима где ће се ученици информисати о начину деловања и опстанка тог предузећа на тржишту. Давати упутстава ученицима где и како да дођу до неопходних информација. Користити сајтове за прикупљање информација (www.apr.gov.rs, www.sme.gov.rs и други). Посета социјалним партнерима на локалном нивоу (општина, филијале Националне службе за запошљавање, Регионалне агенције за развој малих и средњих предузећа и сл.) Користити формулар за бизнис план Националне службе запошљавања. Позвати на јавни час успешног предузетника, представнике школе, локалне самоуправе и банака за процену реалности и иновативности бизнис плана.
<p>Економија пословања, финансијски план</p>	<ul style="list-style-type: none"> Разумевање значаја биланса стања, биланса успеха и токова готовине као најважнијих финансијских извештаја у бизнис плану; Препознавање профита/добити као основног мотива пословања; Разумевање значаја ликвидности у пословању предузећа. 	<ul style="list-style-type: none"> састави биланс стања на најједноставнијем примеру; састави биланс успеха и утврди пословни резултат на најједноставнијем примеру; направи разлику између прихода и расхода с једне стране и прилива и одлива новца са друге стране на најједноставнијем примеру; наведе могуће начине финансирања сопствене делатности; се информише у одговарајућим институцијама о свим релевантним питањима од значаја за покретање бизниса; идентификује начине за одржавање ликвидности у пословању предузећа; састави финансијски план за сопствену бизнис идеју самостално или уз помоћ наставника; презентује финансијски план за своју бизнис идеју. 	<ul style="list-style-type: none"> Биланс стања; Биланс успеха; Биланс токова готовине (cash flow); Извори финансирања; Институције и инфраструктура за подршку предузетништву; Припрема и презентација финансијског плана. 	<ul style="list-style-type: none"> Користити формулар за бизнис план Националне службе запошљавања. Позвати на јавни час успешног предузетника, представнике школе, локалне самоуправе и банака за процену реалности и иновативности бизнис плана. <p>Оцењивање</p> <ul style="list-style-type: none"> У настави оријентисаној ка достизању исхода прате се и вреднују процес наставе и учења, постигнућа ученика (продукти учења) и сопствени рад. Да би вредновање било објективно и у функцији учења, потребно је ускладити нивое исхода и начине оцењивања. У формативном вредновању наставник би требало да промовише групни дијалог, да користи питања да би генерисао податке из ђачких идеја, али и да помогне развој ђачких идеја, даје ученицима повратне информације, а повратне информације добијене од ученика користи да прилагоди подучавање, охрабрује ученике да оцењују квалитет свог рада
<p>Ученички пројект-презентација пословног плана</p>	<ul style="list-style-type: none"> Оспособити ученика да разуме и доведе у везу све делове бизнис плана; 	<ul style="list-style-type: none"> самостално или уз помоћ наставника да повеже све урађене делове бизнис плана; изради коначан (једноставан) бизнис план за сопствену бизнис идеју; 	<ul style="list-style-type: none"> Израда целовитог бизнис плана за сопствену бизнис идеју; 	<ul style="list-style-type: none"> Израда целовитог бизнис плана за сопствену бизнис идеју;

	<ul style="list-style-type: none"> • Оспособљавање ученика у вештинам презентације бизнис плана 	<ul style="list-style-type: none"> • презентује бизнис план у оквиру јавног часа из предмета предузетништво 	<ul style="list-style-type: none"> • Презентација појединачних/групних бизнис планова и дискусија 	<p>-Сумативно оцењивање је вредновање постигнућа ученика на крају сваке реализоване теме. Сумативне оцене се добијају из: контролних или писмених радова, тестова, усменог испитивања, самосталних или групних радова (видео записи);</p> <p><u>Оцењивање</u> Вредновање остварености исхода вршити кроз:</p> <ul style="list-style-type: none"> • активност ученика на часу; • редовност и прегледност радне свеске; • домаће задатке; • тестове знања; • израду практичних радова (маркетинг, организационо-производни и финансијски план); • израду коначне верзије бизнис плана; • презентацију. <p><u>Међупредмтно повезивање</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Основи економије; - Агенцијско и хотелијерско пословање; - Економика и организација туристичких предузећа
--	--	--	--	---